

رئاسة الشؤون الدينية
بالمسجد الحرام والمسجد النبوي

Igbo

إيجبو

ثَلَاثَةُ الْأُصُولِ وَأَدِلَّتُهَا

Ụkpụrụ Ato na Ihe Akaebe Ha

Shaykh Muhammad At-Tamimi
(Chukwu méré yá ébere)

ثَلَاثَةُ الْأُصُولِ وَأَدِلَّتُهَا

Ụkpụrụ Atọ na Ihe Akaebe Ha

لِلشَّيْخِ
مُحَمَّدِ التَّمِيمِيِّ رَحِمَهُ اللَّهُ

Shaykh Muhammad At-Tamimi (Chukwu méré
yá ébere)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Ụkpụrụ Atọ na Ihe Akaebe Ha

**N'aha nke Chukwu, Onye ebere n'ụzọ niile,
Onye ebere n'ụzọ pụrụ iche.**

Mara—ka Allah meere gi ebere—na ọ bụ iwu n'isi anyị ịmụta ihe anọ (ma ọ bụ okwu anọ):

Nke mbụ: Amamihe (ma ọ bụ Mmụta), nke bụ ịmara Chukwu, na ịmara Onye Amụma Ya, na ịmara okpukpere Islam site n'ihe akaebe.

Nke abụọ: Iji ya rụọ ọrụ (ma ọ bụ Ime ihe a mụtara).

Nke atọ: Ikpọ òkù gaa na ya.

Nke anọ: Inwe ntachi obi n'ahụhụ dị n'ime ya.

Ihe akaebe bụ okwu Allah Dị Elu: N'aha Allah, Onye Ebere, Onye Na-emere ebere.

﴿وَالْعَصْرِ ۝ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ ۝ إِلَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
وَتَوَصَّوْا بِالْحَقِّ وَتَوَصَّوْا بِالصَّبْرِ ۝﴾

(Site n'Oge (1)

N'ezie, mmadụ nọ na nla n'iyi. (2)

Ewezuga ndị kwere ekwe, ma rụọ ọrụ oma, ma duọrịta ibe ha ọdụ n'eziokwu, ma duọrịtakwa ibe ha ọdụ inwe ndidi (3). [Sọọdu Al-Asr: 1-3].

Imam al-Shafi'i (ka Chukwu meere ya ebere) siri: "Ọ bụrụ na Chukwu ezigaghị ihe akaebe ọ bụla nye ndị e kere eke ma e wezuga surah a, ọ gaara ezuru

ha."

Al-Bukhari (ka Chukwu meere ya ebere) sirì: Isiokwu: Amamihe tupu okwu na ọrụ; ihe akaebe ya bụ okwu Allah Dị Elu: "Mara na ọ dighị chi ọzọ ma e wezuga Chukwu, ma rịọ mgbaghara maka mmehie gi..." [Muhammad: 9]. Ya mere, O (Chukwu) jiri amamihe malite tupu okwu na ọrụ.

Mara—ka Chukwu meere gi ebere—na ọ bụ iwu n'isi onye Alakuba ọ bụla (nwoke ma ọ bụ nwanyị) imuta ihe atọ ndị a na iji ha ruo ọrụ:

Nke mbụ: na Chukwu kere anyị, nye anyị ihe anyị ji ebi ndụ, ma ọ hapughị anyị n'efu; kama O ziteere anyị Onye Ozi. Onye ọ bụla rubeere ya isi ga-abanye na Jannah, ma onye nupụrụ ya isi ga-abanye n'Oku.

Ihe-àmà ya bụ: okwu Chukwu Dị Elu:

﴿إِنَّا أَرْسَلْنَا إِلَيْكُمْ رَسُولًا شَاهِدًا عَلَيْكُمْ كَمَا أَرْسَلْنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ رَسُولًا ۖ فَعَصَىٰ فِرْعَوْنُ الرَّسُولَ فَأَخَذْنَاهُ أَخَذًا وَبِيلًا﴾

(N'ezie, Anyị ziteere unu Onye Ozi ga-abụ onye àmà n'elu unu, dika Anyị siri ziteere Fero Onye Ozi.

Ma Fero nupụrụ Onye Ozi ahụ isi; Anyị wee nye ya ntaramahụhụ siri ike).

[Surah Al-Muzzammil: 15-16].

Nke abụọ: na Chukwu anaghị ekwe ka e jikọọ onye ọ bụla na Ya n'ofufe Ya, ma ọ bụ mmụọ ozi dị nso, ma ọ bụ Onye Amụma e zitere. Ihe akaebe ya bụ okwu Ya, Onye Dị Elu:

﴿وَأَنَّ الْمَسْجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا﴾

(N'ezie, ụlọ ekpere nile bụ nke Chukwu; n'ihì ya, unu akpọkula onye ọ bụla ya na Allah.)

[Surah Al-Jinn: 18]

Nke atọ: na onye rubeere Onye Ozi isi ma na-eke Chukwu naanị Ya; o kweghịrị ya igosi ịhụnanya (nke nkwado) nye onye na-emegide Allah na Onye Ozi Ya, ọ bụrụgodị na ọ bụ onye ikwu ya kacha nso.

Ma ihe akaebe bụ okwu Chukwu Dị Elu:

﴿لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ أُولَئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ الْإِيمَانَ وَأَيَّدَهُم بِرُوحٍ مِّنْهُ وَيُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ أُولَئِكَ حِزْبُ اللَّهِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ﴾

(Ị gaghị ahụ ndị kwere na Chukwu na n'Ụbọchị Ikpeazụ ka ha na-ahụ ndị na-emegide Chukwu na Onye Ozi Ya n'anya, n'agbanyeghị ma ha bụ nna ha, ma ọ bụ ụmụ ha, ma ọ bụ ụmụnne ha, ma ọ bụ ndị ikwu ha. Ndị ahụ ka O denwere okwukwe n'ime obi ha, ma jiri mmụọ sitere n'aka Ya wusie ha ike. Ọ ga-eme ka ha banye na Jannah (Ogige) ndị mmiri iyi na-asọ n'okpuru ha, ebe ha ga-anọ ruo mgbe ebighị ebi. Chukwu enweela afọ ojuju n'ebe ha nọ, ha onwe ha enweekwala afọ ojuju n'ebe Ọ nọ. Ndị ahụ bụ òtù Chukwu. N'ezie, òtù Allah bụ ndị mmeri.)

[Surah Al-Mujadilah: 22]

Mara—ka Allah duzie gị n'irubere Ya isi—na Al-

Hanifiyyah—okpukpe Ibrahim—bụ ife Chukwu naanị Ya, jiri ezi obi na-enye Ya ofufe gi niile. Nke a bụ ihe Allah nyere ndị mmadụ niile n'iwu, ma kee ha maka ya; dika Allah Dị Elu kwuru:

{وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ(٥٦)}

(Ma ekeghị m ndị jinn na mmadụ ma ọ bughị naanị ka ha wee na-efe m ofufe.) [Suratul Adh-Dhariyat: 56] Na ihe "ha na-efe m" pụtara bụ: "ha na-ekwupụta na m bụ otu (n'ofufe)".

Ma ihe kachasị ukwuu Chukwu nyere n'iwu bụ Tawhid (Idị n'otu nke Chukwu), nke bụ: ife Allah naanị Ya ofufe.

Ma ihe kachasị ukwuu Chukwu machibidoro bụ Shirk (isonye Chukwu ibe), nke bụ ikpọku onye ọzọ ya na Ya.

Ihe akaebe ya bụ: okwu Chukwu Dị Elu:

{وَأَعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا...}

("Feenụ Allah ofufe, ma unu esonyela Ya ihe ọ bụla n'ofufe....) [Surah An-Nisai: 36]

Ọ bụrụ na a jụọ gi: Gini bụ ntọala atọ ahụ nke diiri mmadụ imara ha?

Ya bụ, si: Mmata nke ohu banyere Onyenwe ya, na okpukpe ya, na onye amụma ya Muhammad (udo na ngozi Chukwu diri ya) ﷺ.

[Ntọala Nke Mbụ]

Ma ọ bụrụ na a si gi: Onye bụ Onyenwe gi?

Si: Onyenwe m bụ Chukwu, Onye na-elekọta m

(ma ọ bụ zụlite m), ma na-elekọta ihe niile e kere eke site na ngozi Ya. Ọ bụ Onye m na-efe ofufe, ọ dighikwa onye ọzọ m na-efe ma e wezuga Ya. Ma ihe akaebe bụ okwu Chukwu Dị Elu:

﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾

(Otuto niile dịrị Chukwu, Onye Nwe Ụwa Niile.)
[Al-Fatiha: 2]. Ma ihe niile na-abughị Chukwu bụ ihe e kere eke (Al-alam), mụ onwe m bụkwa otu n'ime ihe ndị ahụ e kere eke.

Ma ọ bụrụ na a sị gị: Gịnị ka i ji mara Onyenwe gị?

Sị: Site n'ihe ịrịba ama Ya nakwa ihe ndị O kere eke.

Ma n'ime ihe ịrịba ama Ya bụ: abalị, ehiehie, anyanwụ, nakwa ọnwá.

Ma n'ime ihe ndị O kere bụ: eluigwe asaa nakwa ndị nọ n'ime ha, ụwa asaa nakwa ndị nọ n'ime ha, na ihe dị n'etiti ha.

Ihe akaebe bụ okwu Onye Dị Elu:

﴿وَمِنْ آيَاتِهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ لَا تَسْجُدُوا لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَهُنَّ إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ﴾

(Ma so n'ihe ịrịba ama Ya bụ abalị nakwa ehiehie, na anyanwụ nakwa ọnwá. Unu akpọla isiala nye anyanwụ, ma ọ bụ nye ọnwá, kama kpọọnụ isiala nye Chineke, Onye kere ha, ọ bụrụ na ọ bụ naanị Ya ka unu na-efe ofufe.) [Surah Fussilat: 37].

Nakwa okwu Ya, Onye Dị Elu:

﴿إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ يُغْشَىٰ اللَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ حَثِيثًا وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالنُّجُومُ مُسَخَّرَاتٌ بِأَمْرِهِ ۗ أَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٥٤﴾﴾

(N'ezie, Onyenwe unu bu Chineke, Onye kere eluigwe na uwa n'ime ubochi isii, mgbe ahụ O wee nọkwasi n'elu Oche-eze. O na-eji abali ekpuchi ehihie, nke na-esochi ya ọsọ ọsọ, nakwa anyanwụ na ọnwá na kpakpando, ha niile nọ n'okpuru iwu Ya. N'ezie, okike na iwu bu nke Ya. Ngozi diji Chineke, Onyenwe uwa niile.) [Surah Al-A'raaf: 54].

Ma Onyenwe anyi bu Onye a na-eфе ofufe; ma ihe akaebe bu okwu Ya, Onye Di Elu:

﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٢١﴾ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ فِرَاشًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ ۖ فَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ أَنْدَادًا وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٢﴾﴾

(O unu ndi mmadu, feenu Onyenwe unu ofufe, Onye kere unu ma kee ndi buru unu ụzọ bia, n'olileanya ka unu wee chebe onwe unu.

O bu Ya bu Onye mere unu ala ka o buru ihe ndina, meekwa eluigwe ka o buru ulo. O wee zidata mmiri site n'eluigwe, ma were ya mee ka mkpuru osisi si n'ala puta di ka ihe oriri maka unu. Ya mere, zere nu ikwu na Chineke nwere ndi yiri Ya, ebe unu maara.) [Surah Al-Baqarah: 21-22].

Ibn Kathir (ka Chineke meere ya ebere) si: "Onye kere ihe ndi a bu Onye kwesiri ka a fee Ya

ofufe."

Na ụdị ofufe niile Chineke nyere n'iwu: dị ka Islam, Imaan, na Ihsan; nakwa ụfọdụ n'ime ha: Arịrịọ, Egwu, Olileanya, Itụkwasị obi, Agụụ maka ihe ọma, Egwu nsọpụrụ, Ịdị umeala n'obi, Egwu Chineke, Ịlaghachikwute Chineke, Ịchọ enyemaka, Ịchọ mgbaba, Ịrịọ maka nzọpụta, Ịgba àjà, Ime nkwa, na ihe ndị ọzọ yiri nke ahụ n'ime ụdị ofufe niile Chineke nyere n'iwu—ha niile bụ maka Chineke Onye Dị Elu; ma ihe akaebe bụ okwu Ya, Onye Kasị Elu:

﴿وَأَنَّ الْمَسْجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا﴾

(Ma ụlọ ekpere niile bụ nke Chineke, ya mere, unu akpọkula onye ọ bụla tinyere Chineke.)

[Surah Al-Jinn: 18].

Ma onye ọ bụla nyere ihe ọ bụla n'ime ha nye ihe ọzọ na-abughị Chineke; onye ahụ bụ onye na-eketọrịta Chineke na chi ọzọ (Mushrik), onye na-agonahụ Chineke (Kaafir); ma ihe akaebe bụ okwu Ya, Onye Kasị Elu:

﴿وَمَنْ يَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ لَا بُرْهَانَ لَهُ بِهِ فَإِنَّمَا حِسَابُهُ عِنْدَ رَبِّهِ إِنَّهُ

لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ﴾

(Ma onye ọ bụla na-akpọku chi ọzọ tinyere Chineke, nke o na-enweghị ihe akaebe ọ bụla maka ya, n'ezie, ịza ajujụ ya dị naanị n'aka Onyenwe ya. N'ezie, ndị na-agonahụ Chineke agaghị enwe ọganihu.) [Surah Al-Mu'minun: 117].

Nakwa n'ime Hadith:

"الدُّعَاءُ مَخَّ الْعِبَادَةِ".

"Arịrịọ (Du'a) bụ mkpuru obi nke ofufe."

Ihe akaebe bụ okwu Ya, Onye Dị Elu:

﴿وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ﴾

(Ma Onyenwe unu siri: Kpọkuonu M, M ga-aza unu. N'ezie, ndi ahụ na-anya isi ife M ofufe ga-abanye Jahannam n'iweda n'ala.)

[Surah Ghafir: 60].

Ihe akaebe nke egwu bụ okwu Ya, Onye Dị Elu:

﴿...فَلَا تَخَافُوهُمْ وَخَافُوا إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ﴾

(...Atula ha egwu, kama tụnụ M egwu, ọ bụrụ na unu bụ ndi kwere ekwe.) [Surah Aal-Imran: 175].

Ihe akaebe nke olileanya bụ okwu Ya, Onye Dị Elu:

﴿...فَمَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ ۚ﴾
أَحَدًا

(...Ya mere, onye ọ bula na-atụ anya izute Onyenwe ya, ya rụọ ọrụ oma, ma ghara isonye onye ọ bula n'ofufe Onyenwe ya.) [Surah Al-Kahf: 110].

Ihe akaebe nke itukwasị obi bụ okwu Ya, Onye Dị Elu:

﴿...وَعَلَى اللَّهِ فَتَوَكَّلُوا إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ﴾

(...Ọ bụkwa n'aka Chineke ka unu tụtwasị obi, ma ọ bụrụ na unu bụ ndị kwere ekwe.) [Surah Al-Ma'idah: 23]. Nakwa okwu Ya:

﴿...وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ...﴾

(...Onye ọ bula tụtwasiri Chineke obi, Ọ ga-ezu ya.) [Surah At-Talaq: 3].

Ihe akaebe nke agụụ, egwu, nakwa obi umeala bụ okwu Chineke, Onye Dị Elu:

﴿...إِنَّهُمْ كَانُوا يُسْرِعُونَ فِي الْحَيَرَاتِ وَيَدْعُونَنَا رَغَبًا وَرَهَبًا وَكَانُوا لَنَا خَدِيعِينَ﴾

(...N'eziokwu, ha na-eme ngwa ngwa n'ime ezi orụ, na-akpọkukwa Anyị n'olileanya na n'egwu; ha bụkwaara Anyị ndị na-edo onwe ha ala.) [Surah Al-Anbiya: 90].

Ihe akaebe nke egwu nsọpụrụ bụ okwu Ya, Onye Dị Elu:

﴿...فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنَ...﴾

(...Ma, unu atụla ha egwu, kama tụtụnụ M egwu...) [Surah Al-Ma'idah: 3].

Ihe akaebe nke ilaghachikwute Chineke (Inabah) bụ okwu Ya, Onye Dị Elu:

﴿وَأَنِيبُوا إِلَى رَبِّكُمْ وَأَسْلِمُوا لَهُ...﴾

(Laghachikwutenụ Onyenwe unu ma nyeferenụ Ya onwe unu...) [Surah Az-Zumar: 54].

Ihe akaebe maka iriọ enyemaka bụ okwu Ya, Onye Dị Elu:

﴿إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ﴾

(Ọ bụ naanị Gị ka anyị na-eфе ofufe, ma ọ bụkwa n'aka naanị Gị ka anyị na-achọ enyemaka.) [Surah Al-Fatihah: 5]. Nakwa n'ime Hadith:

"إِذَا اسْتَعْنَتْ فَاسْتَعِينُ بِاللَّهِ".

"Ọ bụrụ na ị na-arịọ enyemaka, rịọ Chineke enyemaka."

Ihe akaebe nke ịrịọ mgbaba bụ okwu Ya, Onye Dị Elu:

﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ﴾

(Sị: A na m agbaba n'ebe Onyenwe chi ọbụbọ nọ.) [Surah Al-Falaq: 1].

﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْثَّالِثِ﴾

(Sị: A na m agbaba n'ebe Onyenwe mmadụ nọ.) [Surah An-Nas: 1].

Ihe akaebe maka ịrịọ maka nzọpụta (Istighathah) bụ okwu Ya, Onye Dị Elu:

﴿إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَبْ لَكُمْ...﴾

(Mgbe unu rịọsiri Onyenwe unu ike, O wee zaa unu...) [Surah Al-Anfal: 9].

Ihe akaebe maka igbu àjà bụ okwu Ya, Onye Dị Elu:

﴿قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٢٤﴾ لَا شَرِيكَ لَهُ...﴾

(Sị: N'ezie, ekpere m, na àjà m, na ndụ m, na

onwu m, diri Chineke, Onyenwe uwa niile.

Ọ nweghi onye mmekọ...) [Surah Al-An'am: 162-163]• Nakwa site na Sunnah:

"لَعَنَ اللَّهُ مَنْ ذَبَحَ لِغَيْرِ اللَّهِ."

"Chineke abụọla ọnụ onye gburu àjà nye ihe ọzọ na-abughị Chineke."

Ihe akaebe maka nkwa (Nadhar) bụ okwu Ya, Onye Dị Elu:

﴿يُوفُونَ بِالْأَذْرِ وَيَخَافُونَ يَوْمًا كَانَ شَرُّهُ مُسْتَطِيرًا﴾

(Ha na-emezu nkwa ha, ma ha na-atụ egwu ụbọchị nke ihe ọjọọ ya gbasara ebe niile.)

[Surah Al-Insan: 7].

[Ntọala nke Abụọ]

Ịmara okpukpe Islam site n'ihe akaebe ya, nke bụ: itogbo onwe nye Chineke n'ikweta na Ọ bụ naanị Otu (Tawhid), nakwa irubere Ya isi, nakwa ijusi isoro Chineke tunyere ihe ọzọ (Shirk) na ndi na-eme ya.

Ma ọ dị okwa atọ: Islam, Imaan (Okwukwe), na Ihsan.

Okwa ọ bụla nwekwara ogidi ya.

Ogidi nke Islam dị ise: igba akaebe na ọ dighi chi ọzọ ma e wezuga Chineke nakwa na Muhammad bụ Onye Ozi Chineke, na ikpe ekpere, na inye Zakat, na ibu ọnụ nke Ramadan, na iga njem Hajj n'ụlọ nsọ nke Chineke.

Ihe akaebe nke igba akaebe (Shahada) bụ okwu

Ya, Onye Dị Elu:

﴿شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَالْمَلَائِكَةُ وَأُولُو الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ﴾

(Chineke na-agba akaebe, na-akwado ikpe ziri ezi, na ọ dighị chi ọzọ ma e wezuga Ya; ndị mmụọ ozi na ndị nwere amamihe na-agbakwa akaebe. Ọ dighị chi ọzọ ma e wezuga Ya, Onye kachasi ike, Onye kachasi amamihe.) [Surah Al Imran:18].

Ma ihe ọ pụtara bụ: ọ nweghị onye kwesiri ofufe n'eziokwu ma e wezuga Chineke.

("La ilaha") na-ajụ ma na-agonahụ ihe niile a na-eke ofufe na-abughị Chineke.

("illallah") na-ekwusi ike na ofufe bụ naanị maka Chineke.

O nweghị onye mmekọ n'ofufe Ya, dịkwa ka O nweghị onye mmekọ n'alaeze Ya.

Nkọwa ya nke na-eme ka o doo anya bụ okwu Ya, Onye Dị Elu:

﴿وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ إِنَّنِي بَرَاءٌ مِمَّا تَعْبُدُونَ ۖ إِلَّا الَّذِي فَطَرَنِي..﴾

(Ma mgbe Ibrahim sirị nna ya na ndị ya: N'ezie, mụ onwe m agbapụrụ onwe m n'ihe ahụ unu na-eke, belusọ Onye kere m...) [Surah Az-Zukhruf:26-27], Nakwa okwu Ya, Onye Dị Elu:

﴿قُلْ يَتَاهُلِ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِّن دُونِ اللَّهِ فَإِن تَوَلَّوْا فَقُولُوا

أَشْهَدُوا بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ﴿٦٦﴾

(Sị: Unu ndị e nyere Akwụkwọ, bjanu n'okwu ha nhata n'etiti anyị na unu: ka anyị ghara ife ofufe ma ọ bughị naanị Chineke, ma ghara ijikọta Ya na ihe ọ bụla, ma ụfọdụ n'ime anyị ghara iwere ibe ha dị ka ndị nwenụ ma e wezuga Chineke. Ma ọ buru na ha chigharịa azụ, mgbe ahụ sịny: Gbààny àmà na anyị bụ ndị Alakuba.) [Surah Al Imran:64].

Ihe akaebe nke igba àmà na Muhammad bụ Onye Ozi Chineke bụ okwu Ya, Onye Dị Elu:

﴿لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ﴾ (١٢٨)

(N'ezie, Onye Ozi sitere n'ime unu abiakwutela unu. Ahụhụ unu na-ewute ya, ọ na-anụ ọkụ n'obi maka unu, ọ bụkwa onye obioma nakwa onye nwere ebere n'ebe ndị kwere ekwe nọ.) [Surah At-Tawbah:128].

Ihe igba àmà na Muhammad bụ Onye Ozi Chineke pụtara bụ: irubere ya isi n'ihe ọ bụla o nyere n'iwu, ikwere ya n'ihe ọ bụla o kwuru, izere ihe niile ọ machibidoro nakwa nke ọ dọrọ aka na ntị megide ya, nakwa na a gaghị efe Chineke ofufe ma e wezuga n'ụzọ O weputara n'iwu.

Ihe akaebe nke ekpere, Zakat, na nkowa nke Tawhid, bụ okwu Ya, Onye Dị Elu:

﴿وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا

الزَّكَاةَ وَذَلِكَ دِينُ الْقَيِّمَةِ ﴿٥﴾

(E nyeghikwa ha iwu ọzọ ma e wezuga ka ha fee Chineke ofufe, na-arara okpukperechi nye naanị Ya n'ezi obi, dika ndi kwu ọtọ n'ezi okpukperechi, nakwa ka ha na-edobe ekpere, na-enyekwa Zakat. Nke ahukwa bu ezi okpukperechi.).

[Surah Al-Bayyinah:5].

Ihe akaebe nke ibu ọnu bu okwu Ya, Onye Di Elu:

﴿يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ

لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ﴾

(O unu ndi kwere ekwe, e denyere unu ibu ọnu n'iwu, dika e siri denye ya nye ndi bu unu ọzọ, ikekwe unu ga-echebe onwe unu.)

[Surah Albakara:183].

Ihe akaebe maka Hajj bu okwu Ya, Onye Di Elu:

﴿...وَلِلّٰهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ اِلَيْهِ سَبِيْلًا وَمَن كَفَرَ فَاِنَّ اللّٰهَ غَنِيٌّ

عَنِ الْعَالَمِيْنَ﴾

Ọ bu ọrụ diiri ndi mmadu n'ebe Chineke no iga njem Hajj n'Ulo ahụ, maka onye o bula nwere ike ichota ọzọ ije ya. Ma onye o bula na-ekweghi ekwe, mgbe ahụ, n'ezie, Chineke enweghi mkpa ihe o bula sitere n'ụwa niile.) [Surah Al Imran:97].

Okwa nke abuo: Imaan (Okwukwe); o bu alaka iri asaa na ufodu, nke kachasi elu n'ime ha bu okwu a: La ilaha illallah, na nke kachasi ala bu iwepu ihe na-enye nsogbu n'uzo, nakwa ihere bu otu alaka

nke Imaan.

Ogidi ya di isii: ikwere na Chineke, na ndi mmuo ozi Ya, na akwukwo Ya, na ndi ozi Ya, na n'Ubochi Ikpeazu, nakwa ikwere n'ihe Chineke kara aka (Qadar), ma ihe oma ya ma ihe ojoo ya.

Ihe akaebe maka ogidi isii ndi a bu okwu Ya, Onye Di Elu:

﴿لَيْسَ الْبِرَّ أَنْ تُولُوا وَجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ ءَامَنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّينَ...﴾

(Ezi omume abughi itughari ihu unu n'akuku owuwa anyanwu na odida anyanwu, kama, ezi omume bu onye kweere na Chineke, na Ubochi Ikpeazu, na ndi mmuo ozi, na Akwukwo, nakwa ndi amuma...) [Surah Al bakara:177].

Ihe akaebe nke Qadar bu okwu Ya, Onye Di Elu:

﴿إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ﴾

(N'ezie, Anyi kere ihe niile n'otutu a kara aka) [Surah Al-Qamar: 49].

Okwa nke ato: Ihsan (Ime mma) - o bu otu ogidi - nke bu: ka i fee Chineke ofufe dika a ga-asị na i na-ahụ Ya; n'ihì na o buru na i naghị ahụ Ya, n'ezie O na-ahụ gi.

Ihe akaebe bu okwu Ya, Onye Di Elu:

﴿إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ﴾

(N'ezie, Chineke nonyere ndi na-atu egwu Ya nakwa ndi na-eme ezi omume)

[Surah An-Nahl: 128].

Nakwa okwu Ya, Onye Dị Elu:

﴿وَتَوَكَّلْ عَلَى الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ﴿١٢٨﴾ الَّذِي يَرِّدُكَ حِينَ تَقُومُ ﴿١٢٩﴾ وَتَقْلَبُكَ فِي السَّجْدَيْنِ ﴿١٣٠﴾﴾

(Ma tũkwasi obi n'aka Onye Kachasi Ike, Onye Kasi Eme Ebere217

Onye na-ahũ gi mgbe i na-eguzo218

Nakwa ntũghari gi n'etiti ndi na-akpo isiala219)

[Surah Ash-Shu'araa: 217-219].

Nakwa okwu Ya, Onye Dị Elu:

﴿وَمَا تَكُونُ فِي شَأْنٍ وَمَا تَتْلُوا مِنْهُ مِنْ قُرْآنٍ وَلَا تَعْمَلُونَ مِنْ عَمَلٍ إِلَّا كُنَّا عَلَيْكُمْ شُهُودًا إِذْ تُفِيضُونَ فِيهِ...﴾

(I noghi n'onodu o bula, ma o bu guputa ihe o bula n'ime Qur'an banyere ya, unu anaghikwa aru oru o bula, ma o bughị na Anyi bu ndi amà n'elu unu mgbe unu na-etinye onwe unu n'ime ya...) [Surah Yunus: 61]. Amaokwu ahũ.

Ihe akaebe sitere na Sunnah bu Hadith nke Jibril a ma ama, site n'aka Umar (ka Chineke nwee obi uto n'ebe o no) o kwuru si:

"بَيْنَمَا نَحْنُ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ ذَاتَ يَوْمٍ، إِذْ طَلَعَ عَلَيْنَا رَجُلٌ، شَدِيدُ بَيَاضِ الثِّيَابِ، شَدِيدُ سَوَادِ الشَّعْرِ، لَا يُرَى عَلَيْهِ أَثَرُ السَّفَرِ، وَلَا يَعْرِفُهُ مِنَّا أَحَدٌ، حَتَّى جَلَسَ إِلَى النَّبِيِّ ﷺ فَأَسَدَ رُكْبَتَيْهِ إِلَى رُكْبَتَيْهِ، وَوَضَعَ كَفَّيْهِ عَلَى فَخْذَيْهِ، وَقَالَ: يَا مُحَمَّدُ!

"Ka anyi no ya na Onye Ozi Chineke ﷺ n'otu

ụbọchị, otu nwoke pụtara na mberede n'ihu anyị. Uwe ya na-acha ọcha nke ukwu, ntutu isi ya jikwa oji nke ukwu. A hụghị ihe àmà njem ọ bụla n'ahụ ya, ọ dighịkwa onye n'ime anyị maara ya. O wee nọdụ ala n'ihu Onye Amụma ﷺ, mee ka ikpere ya abụọ nọkwasi n'ikpere Ya, ma dọba ọbụ aka ya abụọ n'elu apata nke ya, wee si: 'O Muhammad!

أَخْبِرْنِي عَنِ الْإِسْلَامِ؟

Gwa m banyere Okpukperechi nke Islam?

فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: الْإِسْلَامُ: أَنْ تَشْهَدَ أَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، وَتُقِيمَ الصَّلَاةَ، وَتُؤْتِيَ الزَّكَاةَ، وَتَصُومَ رَمَضَانَ، وَتَحَجَّ الْبَيْتَ إِنْ اسْتَطَعْتَ إِلَيْهِ سَبِيلًا، قَالَ: صَدَقْتَ - فَعَجَبْنَا لَهُ، يَسْأَلُهُ وَيُصَدِّقُهُ -.

Onye Ozi Chineke ﷺ wee si: 'Islam bụ: igba àmà na ọ dighị chi kwesiri ofufe n'eziokwu ma e wezuga Chineke, nakwa na Muhammad bụ Onye Ozi Chineke, na i na-edobe ekpere, na-enye Zakat, na-ebu ọnụ Ramadan, nakwa iga njem Hajj n'Ụlọ Nsọ ahụ ma ọ bụrụ na i nwere ike ichota ụzọ ije ya.' O si: 'I kwuola eziokwu.' Nke a tụtụ anyị n'anya; na ọ na-ajụ ya ajuju ma na-akwado okwu ya.

قَالَ: فَأَخْبِرْنِي عَنِ الْإِيمَانِ؟

O si: Gwanu m maka Okwukwe?

قَالَ: أَنْ تُؤْمِنَ بِاللَّهِ، وَمَلَائِكَتِهِ، وَكُتُبِهِ، وَرُسُلِهِ، وَالْيَوْمِ الْآخِرِ، وَتُؤْمِنَ بِالْقَدَرِ خَيْرِهِ وَشَرِّهِ، قَالَ: صَدَقْتَ.

O si: 'O bụ ikwere na Chineke, na ndị mmụọ ozi

Ya, na akwụkwọ Ya, na ndị ozi Ya, na n'Ubochi Ikpeazu, nakwa ikwere n'ihe Chineke kara aka (Qadar), ma ihe oma ya ma ihe ojo ya.' O siri: 'I kwuola eziokwu.'

قَالَ: فَأَخْبِرْنِي عَنِ الْإِحْسَانِ؟

O siri: 'Gwa m banyere Ihsan.'

قَالَ: أَنْ تَعْبُدَ اللَّهَ كَأَنَّكَ تَرَاهُ، فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ فَإِنَّهُ يَرَاكَ.

O siri: 'O bu ka i fee Chineke ofufe dika a ga-asi na i na-ahụ Ya; n'ihi na o buru na i naghị ahụ Ya, n'ezie O na-ahụ gi.'

قَالَ: فَأَخْبِرْنِي عَنِ السَّاعَةِ؟

O siri: 'Gwa m banyere Oge (Ikpeazu).'

قَالَ: مَا الْمَسْئُولُ عَنْهَا بِأَعْلَمَ مِنَ السَّائِلِ.

O siri: 'Onye a na-ajụ banyere ya amaghị ihe karịa onye na-ajụ ajụjụ.'

قَالَ: فَأَخْبِرْنِي عَنْ أَمَارَاتِهَا؟

O siri: 'Gwa m banyere ihe mgbaàmà ya.'

قَالَ: أَنْ تَلِدَ الْأُمَةُ رَبَّتَهَا، وَأَنْ تَرَى الْخِفَاءَ الْعُرَاةَ الْعَالَةَ رِعَاءَ الشَّاءِ، يَتَطَاوُلُونَ فِي

الْبُنْيَانِ.

O siri: 'Ka ohu nwanyị mụọ nne ya ukwu, nakwa ka i hụ ndị na-agba ụkwụ ọtọ, ndị gba ọtọ, ndị dara ogbenye na-azụ atụrụ, ka ha na-asọrịta mpi n'idi elu nke ụlọ.'

قَالَ: ثُمَّ انْطَلَقْ فَلَيْثُ مَلِيًّا، ثُمَّ قَالَ لِي: يَا عُمَرُ! أَتَدْرِي مِنَ السَّائِلِ؟ قُلْتُ: اللَّهُ

وَرَسُولُهُ أَغْلَمُ، قَالَ: فَإِنَّهُ جِبْرِيلُ، أَتَاكُمْ يُعَلِّمُكُمْ دِينَكُمْ."

O kwuru si: Mgbe ahụ ọ lawara, m wee nọrọ nwa oge. O wee si m: 'O Umar! I maara onye ajuju ahụ?' M si: 'Chineke nakwa Onye Ozi Ya kachasi mara.' Ọ si: 'N'ezie, ọ bụ Jibril. O bialkwutere unu ka ọ kuziere unu okpukpe unu.'"

[Ntọala nke atọ]

Imara Onye Amuma unu Muhammad ﷺ. Ọ bụ Muhammad nwa Abdullah, nwa Abdul-Muttalib, nwa Hashim. Hashim si na Quraysh, Quraysh esikwa na ndi Arab, ndi Arab sikwa n'agburu Isma'il nwa Ibrahim Al-Khalil—ka ngozi na udo kachasi mma diri ya nakwa n'ahụ Onye Amuma anyi.

Ọ diri ndu afọ iri isii na atọ: n'ime ha, afọ iri anọ tupu okwa amuma ya, nakwa afọ iri abuo na atọ dika Onye Amuma na Onye Ozi.

E mere ya Onye Amuma site na (Guo - Iqra'), e wee zite ya ozi site na (Al-Muddaththir), ma obodo ya bụ Makkah..

Chineke zitere ya ka ọ dọọ aka ná ntị megide Shirk, ma na-akpọ òkù gaa na Tawhid; ma ihe akaebe bụ okwu Ya, Onye Dị Elu:

{يَتْلُوهَا الْمَدِّيْرُ ① فَمَ فَاَنْذِرْ ② وَرَبَّكَ فَكَبِّرْ ③ وَتِيَابَكَ فَطَهِّرْ ④ وَالرُّجْزَ فَاهْجُرْ ⑤ وَلَا تَمْنُنْ تَسْكَثِرُ ⑥ وَلِرَبِّكَ فَاصْبِرْ ⑦}

(O gi onye kpuchiri ekpuchi n'uwe(1)

Billie, ma dọọ aka ná ntị. (2)

Ma Onyenwe gi, too idi ukwu Ya(3)

Ma uwe gi, mee ka ọ di ọcha. (4)
Ma arụsị, gbahapụ ha.(5).
Ma emela amara iji chọọ ntughachi karịa.(6)
Ma maka Onye Nwe gi, nwee ndidi. (7) [Surah
Al-Muddaththir: 1-7].

Ma ihe ọ putara

﴿قُمْ فَأَنْذِرْ﴾

﴾Bilie ma dọọ aka na ntị﴿: Ọ na-adọ aka ná ntị
megide Shirk, ma na-akpọ òkù gaa na Tawhid.

﴿وَرَبَّكَ فَكَبِّرْ﴾

(Ma Onyenwe gi, too ịdị ukwu Ya)

Ya bụ: Too Ya n'ịdị ukwu site na Tawhid.

﴿وَتَبَارَكَ فَطَهِّرْ﴾

(Ma uwe gi, mee ka ọ di ọcha)

Ya bụ: Mee ka ọrụ gi di ọcha pụọ na Shirk.

﴿وَالرُّجْزَ فَاهْجُرْ﴾

(Ma arụsị, gbahapụ ha)

Ar-Rujz: bụ arụsị. Ma ịgbahapụ ha putara: ịhapụ
ha, iju ha ase nakwa ndị na-efe ha.

Ọ nọrọ n'elu nke a afọ iri na-akpọ òkù gaa na
Tawhid. Mgbe afọ iri ahụ gasịrị, e weliri ya gaa
n'eluigwe (Mi'raj), e wee mee ka ekpere ise ahụ
bụrụ iwu n'ebe ọ nọ. O kpere ekpere na Makkah afọ
atọ, ma mgbe ahụ gasịrị, e nyere ya iwu ịkwaga
(Hijrah) na Madinah.

Mbughari (Hijrah) bụ: ịkwaga site n'ala Shirk gaa

n'ala Islam.

Mbughari site n'ala Shirk gaa n'ala Islam bu iwu (Fariidah) diiri mba a (Ummah), o ga-adigidekwa ruo mgbe Oge Ikpezu ga-ebili.

Ihe akaebe bu okwu Ya, Onye Di Elu:

﴿إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّيْنَاهُمُ الظَّالِمِينَ أَنْفُسُهُمْ قَالُوا فِيمَ كُنْتُمْ قَالُوا كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ قَالُوا أَلَمْ تَكُنْ أَرْضَ اللَّهِ وَاسِعَةً فَتُهَاجِرُوا فِيهَا فَأُولَٰئِكَ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ﴿٧٩﴾ إِلَّا الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ لَا يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ سَبِيلًا ﴿٨٠﴾﴾

(N'ezie, ndi ahụ ndi mmụọ ozi na-ewere ndu ha mgbe ha na-emejọ onwe ha, ha (mmụọ ozi) ga-asị: "N'ọnọdụ di aña ka unu nọ na ya?" Ha ga-asị: "Anyị bu ndi a na-emejbu emegbu n'ụwa." Ha (mmụọ ozi) ga-asị: "Ala Chineke ọ bughị nke sara mbara ka unu wee kwapu na ya?" Ndi ahụ, ebe obibi ha bu Jahannam; ọ bukwa ebe njedebe jogburu onwe ya.⁹⁷

E wezuga ndi na-adighi ike n'ime umu nwoke, umu nwanyi, na umuntakiri, ndi na-enweghi ike ime atumatu o bula, ha amataghikwa uzọ o bula⁹⁸) [Surah An-Nisaa: 97-98].

Nakwa okwu Ya, Onye Di Elu:

﴿يَعِبَادِ الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّ أَرْضِي وَاسِعَةٌ فَإِنِّي فَاعْبُدُونِ ﴿٥٦﴾﴾

(O unu ndi ohu M kwere ekwe, n'ezie, ala M sara mbara. Ya mere, burunu naani M ka unu na-eefe ofufe.) [Surah Al-Ankabut:56].

Al-Baghawi (ka Chineke meere ya ebere) siri:
"The kpatara e ji wetuo amaokwu a bu banyere ndi Alakuba no na Makkah ndi na-akwagaghi, Chineke wee kpoo ha n'aha Okwukwe."

Ihe akaebe maka Hijrah sitere na Sunnah bu okwu ya ﷺ:

"لَا تَنْقَطِعُ الْهَجْرَةُ حَتَّى تَنْقَطِعَ التَّوْبَةُ، وَلَا تَنْقَطِعَ التَّوْبَةُ حَتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ مِنْ مَغْرِبِهَا".

(Mbughari agaghi akwusi ruo mgbe ncheghari ga-akwusi, ncheghari agaghikwa akwusi ruo mgbe anyanwu ga-awa site n'odida anyanwu ya).

Mgbe o biri na Madinah; e nyere ya iwu banyere iwu Islam ndi foduru—di ka: Zakat, ibu onu, Hajj, Adhan, Jihad, na igba ume ime ezi ihe nakwa igbochi ihe ojoo. O noro n'elu nke a afo iri.

O nwuru ﷺ, ma okpukpe ya na-adigide adigide. Nke a bu okpukpe ya: o dighi ezi ihe o bu la ma o bugh na o duziere mba (Ummah) ya gaa na ya, o dighikwa ihe ojoo o bu la ma o bugh na o doro ha aka na nti megide ya.

Ma ihe oma nke O duziere ya gaa na ya bu: Tawhid, nakwa ihe niile Chineke huru n'anya ma na-amasi Ya.

Ma ihe ojoo ahụ o doro ya aka ná nti megide ya bu: Shirk, nakwa ihe niile Chineke kpoo asi ma ju.

Chineke zitere ya gakwuru ndi mmadu niile, O wee mee irubere ya isi iwu n'ahu ndi Jinn na umu mmadu niile; ihe akaebe bu okwu Ya, Onye Di Elu:

﴿قُلْ يٰٓأَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا...﴾

(Si: O unu ndi mmadu, n'ezie m bu Onye Ozi Chineke nye unu niile...) [Surah Al-A'raf: 158].

Chineke sitekwa na ya mezuu okpukperechi; ihe akaebe bu okwu Ya, Onye Di Elu:

﴿...الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتِمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا...﴾

(...Taa, emeela m ka okpukpe unu zuo oke, ma mezuchaawo m amara m n'ahu unu, masikwara m ka Islam buru okpukpe unu...)

[Surah Al-Maa'idah: 3].

Ihe akaebe banyere onwu ya bu okwu Ya, Onye Di Elu:

﴿إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُمْ مَّيِّتُونَ ۚ ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ عِنْدَ رَبِّكُمْ تَخْتَصِمُونَ ۝﴾

(N'ezie, i ga-anwu, n'ezie ha onwe ha ga-anwukwa.30

Emesia, n'ezie, n'Ubochi Mbilite n'onwu, unu gase okwu n'ihu Onyenwe unu31)

[Surah Az-Zumar: 30-31].

Ma ndi mmadu, mgbe ha nwuru, a ga-akpolite ha n'onwu; ihe akaebe bu okwu Ya, Onye Di Elu:

﴿مِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرٰى ۝﴾

(Site na ya ka Anyi kere unu, ma n'ime ya ka Anyi ga-eweghachi unu, ma site na ya ka Anyi ga-eweputa unu otu ugboro ozo55) [Surah Taha: 55].

Nakwa okwu Ya, Onye Dị Elu:

﴿وَاللَّهُ أَتَبَّكُمْ مِنَ الْأَرْضِ نَبَاتًا ۖ ثُمَّ يُعِيدُكُمْ فِيهَا وَيُخْرِجُكُمْ إِخْرَاجًا ۖ﴾ (١٨)

(Ma Chineke mere ka unu si n'ala pụta, otu ọpụta.17"

Mgbe ahụ, Ọ ga-eweghachi unu n'ime ya, ma Ọ ga-ewepụtakwa unu n'ezie18) [Surah Nuh: 17-18].

Ma mgbe mbilite n'ọnwụ gasiri, a ga-aza ha ajuju, a ga-akwukwa ha ugwo dika ọrụ ha siri di; ihe akaebe bu okwu Ya, Onye Dị Elu:

﴿...لِيَجْزِيَ الَّذِينَ أَسْتَوُوا بِمَا عَمِلُوا وَيَجْزِيَ الَّذِينَ أَحْسَنُوا بِالْحُسْنَى﴾

(...ka O wee kwuo ndi mere ihe ojuo ugwo ọrụ ha maka ihe ha ruru, ma kwuo ndi mere ezi omume ugwo ọrụ kachasi mma) [Surah An-Najm: 31].

Ma onye o bua gonahuru mbilite n'ọnwụ ghorọ onye na-agonahu Chineke (Kaafir); ihe akaebe bu okwu Ya, Onye Dị Elu:

﴿زَعَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ لَنْ يُبْعَثُوا قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبَّؤُنَّ بِمَا عَمِلْتُمْ

وَذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ﴾ (٧)

(Ndi na-ekweghi ekwe chere na a gaghi akpolite ha n'ọnwụ. Si: "Mba! A na m anu iyi n'aha Onyenwe m, a ga-akpoliteri unu n'ọnwụ; mgbe ahụ, a ga-agwakwariri unu ihe unu ruru. Ma nke ahụ diiri Chineke mfe") [Surah At-Taghabun: 7].

Ma Chineke zitere ndi ozi niile di ka ndi na-ezisa ozi oma nakwa ndi na-adọ aka ná ntị; ihe akaebe bu okwu Ya, Onye Dị Elu:

﴿رُسُلًا مُّبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ...﴾

(Ndị ozi, dị ka ndị na-eweta ozi oma na ndị na-adọ aka ná ntị, ka ndị mmadụ ghara inwe ihe ngọpụ ọ bụla megide Chineke mgbe ndị ozi ahụ gasịrị...) [Surah An-Nisaa: 165].

Onye mbụ n'ime ha bụ Nuh (udo dīrī ya).

Ma onye ikpeazụ n'ime ha bụ Muhammad ﷺ, ọ bụkwa akara mmechi nke ndị amụma, ọ dighị onye amụma ọzọ ga-abịa mgbe ọ gasịrị; ihe akaebe bụ okwu Ya, Onye Kasị Elu:

﴿مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمْ وَلَكِن رَّسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ...﴾

(Muhammad abughị nna onye ọ bụla n'ime ụmụ nwoke unu, kama ọ bụ Onye Ozi Chineke nakwa akara mmechi nke ndị amụma...)

[Surah Al-Ahzab: 40].

Ihe akaebe na onye mbụ n'ime ha bụ Nuh bụ okwu Ya, Onye Dị Elu:

﴿إِنَّا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ كَمَا أَوْحَيْنَا إِلَى نُوحٍ وَالنَّبِيِّينَ مِن بَعْدِهِ...﴾

(N'ezie, Anyị zitere gị mkpughe dika Anyị zitere mkpughe nye Nuh nakwa ndị amụma ndị sochiri ya...) [Surah An-Nisaa: 163].

Ma mba ọ bụla Chineke ziteere onye ozi—site na Nuh ruo Muhammad ﷺ—ọ na-enye ha iwu ka ha fee naanị Chineke ofufe, ma na-amachibido ha ife Taghut (arụsị) ofufe; ihe akaebe bụ okwu Ya, Onye Kasị Elu:

﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ...﴾

(Ma n'ezie, Anyị ezitela Onye Ozi n'ime mba ọ bụla ka ha fee Chineke ofufe ma zere Taghut...) [Surah An-Nahl: 36].

Chineke mere ya iwu n'ahụ ndị ohu niile: ịgọnahụ Taghut, nakwa inwe okwukwe na Chineke.

Ibn Al-Qayyim (ka Chineke Onye Dị Elu meere ya ebere) sịrị: "Ihe 'Taghut' pụtara: Ọ bụ ihe ọ bụla ohu jiri gafee oke ya—ma ọ bụ n'ihe a na-eфе ofufe, ma ọ bụ onye a na-eso, ma ọ bụ onye a na-erubere isi."

Tawaghit (ihe ndị a na-eфе kama Chineke) dị ọtụtụ, ma ndị isi ha bụ ise: Iblis—Chineke buru ya ọnu, onye a na-eфе ma afọ juru ya na ya, onye kpọrọ ndị mmadụ gaa n'ife onwe ya, onye kwuru na ya maara ihe ọ bụla gbasara ihe zoro ezo (Al-Ghayb), nakwa onye jiri ihe ọzọ na-abughị ihe Chineke zitere kpee ikpe.

Ihe akaebe bụ okwu Ya, Onye Dị Elu:

﴿لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ بِاللَّهِ

فَقَدْ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ لَا انْفِصَامَ لَهَا وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٥٦﴾﴾

(Enweghị mmanye n'okpukperechi; n'ezie ụzọ ziri ezi adịla iche na ụzọ hiere ụzọ. Ya mere, onye ọ bụla gọnahuru Taghut ma kwere na Chineke, n'ezie o jidesiri ike n'eriri ahụ kwusiri ike nke na-adighị agbaji. Ma Chineke bụ Onye na-anụ ihe niile, Onye maara ihe niile) [Surah Albakara:256]• Nke a bụ ihe "La ilaha illallah" pụtara, nakwa n'ime Hadith:

"رَأْسُ الْأَمْرِ: الْإِسْلَامُ، وَعَمُودُهُ: الصَّلَاةُ، وَذِرْوَةُ سَنَامِهِ: الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ."

"Isi nke okwu a bụ Islam, ogidi ya bụ ekpere, ma
ọkwa ya kachasi elu bụ Jihad n'ụzọ nke Chineke."

Ọ bụ Chineke kachasi mara.

الفهرس

[Ntɔala Nke Mbụ]	5
[Ntɔala nke Abụọ]	12
[Ntɔala nke atọ].	20

رسالة الحرمين

Message of The Two Holy Mosques

Guidance content for the visitors of the Holy Mosque and
the Prophet's Mosque in languages.

